

GEMEENTE SCHERPENZEEL

College van Gedeputeerde Staten Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

Scherpenzeel, 10 maart 2021

Postbus 100
3925 ZJ
Scherpenzeel
(033) 277 23 24

Buitenplaats
Stationsweg 389a

www.scherpenzeel.nl

IBAN Rekeningnummer
NL62BNGH0285007548

Uw mail d.d. : 6 maart 2021
Uw kenmerk :
Ons kenmerk :
Behandeld door : A.P.C.J. Stallaert
Bijlage(n) : 1

Onderwerp : Verslag BO 16 februari en webinars

Geacht College,

In de afgelopen weken is er schriftelijk en telefonisch contact geweest over het concept-verslag van het bestuurlijk overleg van 16 februari jl. Nadat de conceptversie in lijn was gebracht met hetgeen feitelijk is besproken ontvingen wij vorige week tot onze verbazing een door u vastgesteld eindconcept met daarin een inhoudelijke connotatie die geen recht doet aan genoemd bestuurlijk overleg. Immers in de week volgend op het bestuurlijk overleg van 16 februari jl. heeft u kennelijk naar aanleiding van eigen overleg met het ministerie van BZK de tussengevoegde conclusie getrokken. Met deze connotatie kan onze wethouder impliciet verweten worden feitelijk onjuist gerefereerd te hebben aan de meerdere bilaterale overleggen met de Directeur Generaal van BZK, de heer Kuijpers. In de gesprekken met BZK zijn meerdere collegeleden en / of de secretaris van ons college aanwezig. Het is om die reden dat wij zeer hechten aan de correcte weergave van het verslag van het bestuurlijk overleg 16 februari jl. met u en het college van de gemeente Barneveld. Wij voelen de behoefte om ons integer en consistent handelen te onderstrepen naar uw college, het college van B&W en de ambtelijke organisatie van de gemeente Barneveld, daarbij niet in het minst naar de Gemeenteraad, de ambtelijke organisatie en de gemeenschap van Scherpenzeel. Om die reden wordt in deze brief een aantal opmerkingen geplaatst over de verslaggeving. Evenzo gaat op verzoek van de heer Markink een aantal opmerkingen en correcties over de door uw college georganiseerde webinars van 2 en 4 maart jl. in het kader van de zienswijze procedure Herindelingsontwerp Barneveld – Scherpenzeel.

Met betrekking tot de gewraakte passage

Telefonisch heeft wethouder Van Ekeren op 5 maart jl. aan gedeputeerde Markink aangegeven dat wij niet met de toevoeging *[NB - de ambtelijk vertegenwoordiger van BZK, die bij het betreffende gesprek aanwezig was, heeft de provincie gemeld dat in het betreffende gesprek niet geadviseerd is te wachten met de voorbereidingen. Er volgt nog een gesprek tussen Scherpenzeel en BZK.]* akkoord gaan. Het kan toch niet zo zijn dat in een verslag, dat zo cruciaal is in de beoogde correcte bestuurlijke omgang met elkaar, het herstel van vertrouwen en de goede bedoelingen in de te maken verbeterlagen wat betreft de samenwerking van de gemeentelijke - en provinciale overheden, na het eerste overleg onder druk komen te staan.

verz. :
c.c. :
mand. : _

Op geen enkele wijze zou ons college bezwaar hebben gemaakt als n.a.v. het verslag deze opmerking wordt gemaakt; immers, ook ons college heeft, zoals is toegezegd en in het verslag is opgenomen, opnieuw contact gehad met BZK. In ons volgende bestuurlijke overleg zullen wij daaraan refereren. Dat is de ordentelijke route in het bestuurlijk handelen. Ergo, het verslag dient naar onze mening een weergave te zijn van hetgeen op 16 februari jl. is besproken.

Wethouder Van Ekeren heeft in zijn telefoongesprek met de heer Markink van 5 maart jl. aangegeven dat er opnieuw overleg met BZK heeft plaatsgevonden waarbij Scherpenzeel herbevestiging heeft ontvangen van eerder gedane uitspraken. Dat betekent met Barneveld te werken aan de toekomst waarin de intentie van 'no regret' leidend is. Eén en ander is ook per mail d.d. 5 maart jl. bevestigd aan de heer Markink.

Wat betekent dit in de actualiteit van het Zienswijzetraject?

We geven hiermee aan het zeer bevreemdend te vinden dat de door uw college toegevoegde connotatie een opmerking van de notulist betreft. Deze opmerking is door ons niet verifieerbaar, naar de context waarin het gesprek met BZK heeft plaatsgehad en door welke medewerker van BZK dit is gesteld. Omdat uw college het verslag eenzijdig heeft vastgesteld en dat gaat verspreiden, zien we ons genoodzaakt recht te doen aan de feitelijke informatie.

Wij maken om die reden ernstig bezwaar tegen deze gang van zaken. Wij ervaren dit als het in twijfel trekken van de integriteit van ons college. Bovendien dwingt u ons tot deze defensieve reactie. Dat draagt niet bij aan de gewenste constructieve overleggen met uw college, het college van B&W c.q. de ambtelijke organisatie van de gemeente Barneveld en zoals hierboven genoemd met onze eigen ambtelijke organisatie en de eigen gemeenteraad. Juist nu we zo zorgvuldig aan het bouwen zijn aan de toekomst van de gemeente Scherpenzeel en de gemeente Barneveld in samenwerking met de provincie Gelderland. In dit verband merken we op, dat in de afgelopen weken cruciale stappen zijn gezet in de beoogde samenwerking met de gemeente Barneveld en we objectief in een groot streven van eensgezindheid, intrinsieke motivatie en ambitie vanuit het hierboven genoemd No Regret beleid aan de gezamenlijke toekomst werken.

Onjuistheden en onvolkomenheden

Tijdens het telefoongesprek op 5 maart jl. heeft wethouder Van Ekeren gedeputeerde Markink tevens gewezen op feitelijke onjuistheden in uitspraken van uw college en uw vertegenwoordigers - tijdens de webinars van GS op 2 en 4 maart. Wij ervaren dit als zeer onprettig. Juist omdat wij dit al eerder hebben benoemd in o.a. onze verklaring van 1 december jl. en bij u hebben aangekaart o.a. na de beeldvormende en opiniërende sessie(s) in Provinciale Staten van februari jl. Ook dit punt hebben wij in de bevestigingsmail van 5 maart jl. opgenomen.

Gedeputeerde Markink vraagt in zijn mail van 8 maart jl. om de concretisering van hetgeen de heer Van Ekeren heeft aangegeven. In de bijlage vindt u een overzicht van de uitspraken gedaan tijdens uw webinars – en onze vraagtekens hierbij. Ons college heeft om reden van de na te streven objectiviteit in de briefing van de gemeenteraad Scherpenzeel (8 maart jl.) uw medewerker de heer Kristian Peters uitgenodigd om de financiële aspecten en de toezichthoudende rol van de provincie Gelderland toe te lichten en de heer Joost Westerweel (gepromoveerd op de bestuursrechtelijke aspecten van kernenbeleid) verzocht een toelichting te geven. Daarmee hebben we ons behoed voor het verstrekken van onjuiste informatie. Vanuit de eenduidig door de heer Peters en de heer Westerweel verstrekte informatie heeft de gemeenteraad van Scherpenzeel gisteravond ons college gevoed in het opstellen van een concept-zienswijze; deze zienswijze zal in de raadsvergadering van

21 april a.s. worden vastgesteld. Wij kunnen nu terugzien op twee boeiende en zeer waardevolle bijeenkomsten van de gemeenteraad die recht doen aan de intenties in de actuele en toekomstige samenwerking met de gemeente Barneveld.

We doen een klemmend beroep op uw intentie en medewerking dit proces vanuit art. 79 van de vigerende Arhi procedure te faciliteren. Als gemeentelijke overheid hebben we hier behoefte aan en willen we zeker een bijdrage leveren wanneer u in de (nabije) toekomst bevraagd wordt op het dossier Scherpenzeel. Eén van de raadsleden merkte het in de opiniërende vergadering van 9 maart jl. zo treffend op: 'Het in Herindelingsontwerp gemaakte portret van de gemeente Scherpenzeel is een momentopname.' Het doet ons deugd in alle voorzichtigheid te kunnen opmerken dat de dynamiek van de laatste weken een zeer positieve uitwerking heeft en lijkt te gaan krijgen. In het belang van een zuivere discussie en de gewenste dialoog over de toekomst van de gemeente Scherpenzeel willen wij u nadrukkelijk verzoeken u voortaan te beperken tot zaken die feitelijk kunnen worden onderbouwd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Scherpenzeel,

W.M. van de Werken
Secretaris

E. Klein
Burgemeester

Feitelijke onjuistheden en framing webinars GS maart 2021

2 maart <https://vimeo.com/513302686>

- Scherpenzeel kan moeilijk beleid maken voor alles wat op ze af komt en moeilijk voorzieningen in stand houden (*evidente bestuurskrachtproblematiek nooit onderbouwd, BMC rapport mocht niet worden besproken / geagendeerd in het Open Overleg, uitgangspunt voor het Open Overleg was rapport SvdL zie mail gedeputeerde Markink dd 25 sept '20*)
- We hebben Scherpenzeel gevraagd naar verschillende buurgemeenten te kijken en ook te kijken naar bestuurlijke fusie of ambtelijke fusie (*onjuist, CdK heeft in juli '19 – in strijd met het raadsbesluit van juni '19 – de te onderzoeken varianten ingeperkt van 4 naar 2, enkel bestuurlijke fusie, en enkel met Barneveld*)
- Scherpenzeel wilde eerst wel bestuurlijke fusie of samenwerking onderzoeken, maar heeft dat toch niet gedaan (*onjuist, ambtelijke samenwerking is integraal onderdeel zelfstandige koers; bestuurlijke fusie is onderzocht in Stuurgroepproces en in Spiegel mei 2020 – maar GS heeft onze analyses nooit willen bespreken / agenderen / onderzoeken*)
- Er is weinig draagvlak in Scherpenzeel omdat er weinig inzicht is in wat dit betekent (*een waarde-oordeel over het inzicht / de mening / de waarde van het draagvlak in Scherpenzeel?*)
- Scherpenzeel houdt een hoge mate van zelfbeschikking, ze mogen zelf beslissen over allerlei dingen (*niet feitelijk onderbouwd: daar gaat de provincie niet over, is aan nieuwe gemeenteraad*)
- De Scherpenzeelers moeten weten: hoe kunnen we de voorzieningen houden die we graag willen? (*daarover geeft het Herindelingsontwerp (nog) geen garanties, in onze zelfstandige koers verder uitgewerkt*)
- We hebben veel vertrouwen in 3+ variant (*op basis waarvan? Barneveld heeft laten weten dat de toevoeging van het kernenbeleid voor hen een verrassing was*)
- We hebben naar samenwerking met andere gemeenten gekeken, we hebben naar alle gemeenten gekeken in de regio, we hebben ons breed georiënteerd, maar Barneveld is de meest voor de hand liggende partner, Barneveld stond er het meest voor open (*onjuist, ook Ede en Veenendaal hebben aangegeven graag een duurzaam partnerschap aan te willen gaan; in het Open Overleg is alleen naar samenwerking met Barneveld gekeken*)
- Scherpenzeel koos voor variant 1 (*onjuist – samenwerking o.b.v wisselende arrangementen is juist wat we **niet** willen, ook geen onderdeel van onze zelfstandige koers, hebben voorkeur uitgesproken voor 1+ of 2– (zonder stip op horizon)*)
- Scherpenzeel wilde misschien ook nog wel iets opschuiven naar variant 2, maar als je een echt duurzame samenwerking wil, moet dat meer zijn dan alleen operationele taken, dan komen daar ook wat meer beleidsmatige taken bij, en zover was Scherpenzeel niet (*onjuist, wij wilden juist richting structurele samenwerking inclusief beleidsmatige taken o.b.v. beleidscongruentie*)

- We hebben alle varianten serieus bekeken *(onjuist, variant 1 en 2 zijn pas in december voor het eerst toegelicht, aan onze verzoeken om te investeren in verder onderzoek en bouwen aan relatie (mediation) na het BO van 8 december is geen gehoor gegeven)*
- Raad Scherpenzeel heeft aangegeven aangewezen te zijn op Barneveld *(onjuist, raad heeft zich hier nog nooit over uitgesproken, staat a.s. 11 maart as voor het eerst op de agenda)*
- Barneveld heeft al ervaring met kernenbeleid en heeft aangegeven dit te willen doorontwikkelen / opnieuw vormgeven, is ook plus voor inwoners andere Barneveldse kernen *(onjuist, Barneveld heeft geen formeel kernenbeleid (ook al zijn kernen prima voorzien), Barneveld werd verrast door 3+ variant, besluit om door te ontwikkelen is nog niet formeel genomen voor zover ons bekend, in raadscommissie is aangedrongen op evaluatie) – herhaald op 4 maart*
- We hebben het kernenbeleid gelanceerd in goed overleg met de beide gemeentes, met name ook gemeente Barneveld *(onjuist, met ons nooit besproken. Barneveld heeft aangegeven dat dit voor hen als een verrassing kwam)*
- Budgetrecht is aan gemeenteraad, maar ik proef bereidheid om een deel van het budget naar de betreffende dorpen / kernen te brengen. De gemeenteraad moet bepalen hoeveel budget ze aan kernen beschikbaar stellen, of welke langjarige afspraken voor voorzieningen ze maken. *(niet onderbouwd: op basis waarvan proeft GS deze bereidheid?)*
- Ik hoop gaandeweg dit proces, tot aan het vaststellen van het herindelingsadvies, meer duidelijkheid komt over wat het kernenbeleid dan betekent, hoe het wordt uitgekristalliseerd *(dat is aan de gemeenten, en daar kunnen de inwoners dan niks meer van vinden in hun zienswijzen)*
- Geen garanties voor plus – is negatieve benadering. Het kernenbeleid is zodanig dat je daar goede afspraken in maakt en dat kun je borgen in het herindelingsadvies. Het zou mooi zijn als dat lukt. Het lijkt me niet verstandig om je daar niet aan te houden. *(: vastleggen intenties in herindelingsadvies biedt geen waarborg. Nieuwe gemeenteraad kent bevoegdheden en / of budgetten toe c.q. maakt afspraken)*
- Financiële situatie Barneveld zorgelijk? Maken ons over geen van beide gemeenten grote zorgen. Barneveld is meer een ontwikkelgemeente, ontwikkel woningbouw, bedrijventerreinen etc., Scherpenzeel is meer beheersgemeente. *(onterecht frame gezien woningbouwplannen en bedrijventerreinontwikkeling Scherpenzeel) – herhaald op 4 maart*
- Met financieel toezicht kijken we of uitgaven nu echt nodig zijn. Belangrijk is dat er straks een herindelingsgemeente ontstaat die financieel gezond is. Bovendien betekent herverdeling gemeentefonds na herindeling voor Barneveld een plus van ca 1 mln op jaarbasis, voor Scherpenzeel 3,5 ton. Dit zijn hele belangrijke dingen en daarmee wordt die financiële positie alleen nog maar versterkt. *(onjuist. Zie p. 16 herindelingscan. Barneveld gaat er per inwoner op achteruit –zie onderstaande tabel. Scherpenzeel gaat er fors op vooruit, maar zou dat ook als zelfstandige gemeente doen op basis van de meest recente inzichten t.a.v. herverdeling gemeentefonds)*

- Bovendien heeft Barneveld nog een forse belastingcapaciteit (*wat is fors? opvallend verschil in waarde-ordeel tav (mogelijke) OZB verhoging in Barneveld tov Scherpenzeel*)

Tabel 9. Gevolgen algemene uitkering gemeentefonds

Gemeente	Huidige AU	AU per inwoner
Gemeente Barneveld	€ 82.877.742	€ 1.430
Gemeente Scherpenzeel	€ 12.028.320	€ 1.218
Totaal gemeente Barneveld + gemeente Scherpenzeel	€ 94.906.062	€ 1.399
Herindeling Barneveld-Scherpenzeel	€ 94.567.714	€ 1.394
Vershil	-/- € 338.348	-/- 0,357%

Bron: opgave inschatting financiële effecten herindeling ministerie BZK (2020).

4 maart [Webinar herindelingsontwerp Barneveld-Scherpenzeel 4 maart on Vimeo](#)

NB In een aantal gevallen is sprake van (nagenoeg) letterlijke herhaling. Enkel waar verschillen zitten tov 2 maart zijn deze over genomen.

- Het loopt al sinds 2011 met Scherpenzeel, moeten samenwerkingspartners zoeken, mogelijk wel een fusie. Daar is een kink in de kabel gekomen, toen wilde men ineens zelfstandig verder. (*onjuist, na stopzetting RSW-fusie in Eerste Kamer is zelfstandigheid altijd uitgangspunt geweest voor Scherpenzeel. Dit is o.a. erkend in Gelderse Bestuursscan Scherpenzeel 2015, in verslag werkbezoek CdK 2016, Coalitieakkoord 2018, Toekomstvisie 2030 dd 2019*)
- (Nav de vraag of GS Scherpenzeel wel voldoende de mogelijkheid heeft gegeven om orde op zaken te stellen:) We hebben Scherpenzeel juist de mogelijkheid gegeven om naast zelfstandigheid ook andere oplossingen te onderzoeken, en dan komt Barneveld nadrukkelijk om de hoek, maar men heeft dat scenario niet verder uitgezocht (*onjuist, ambtelijke samenwerking is integraal onderdeel zelfstandige koers; bestuurlijke fusie is onderzocht in Stuurgroepproces en in Spiegel mei 2020 – maar GS heeft onze analyses nooit willen bespreken / agenderen / onderzoeken. Dit staat nog los van de vraag of wij voldoende de kans hebben gehad om zelf orde op zaken te kunnen stellen sinds juli '19, wij zijn van mening dat die orde op zaken er wel is, zie BMC rapport*)
- Gelukkig zit Scherpenzeel nu wel aan tafel met Barneveld om de eerste stappen te zetten op weg naar die mogelijke fusie (*framing, Scherpenzeel heeft nadrukkelijk aangegeven te streven naar zelfstandigheid maar net als andere gemeenten samenwerkt waar nodig of gewenst.*)
- Binnen de arhi-procedure hebben we zowel bestuurlijk als ambtelijk gesprekken gevoerd met alle gemeenten in de regio. Alleen Barneveld kwam in beeld voor een duurzame, structurele, goede oplossing omdat de andere gemeenten, met name de Utrechtse, op geen enkele manier met een herindeling aan de slag wilden. En dan houdt het op. (*framing er zijn ook andere duurzame oplossingen dan alleen herindeling*)

- Scherpenzeel wilde misschien ook nog wel iets opschuiven naar variant 2, maar dan alleen operationele taken, en daarvan concludeerde Barneveld dat dan de uitgangspunten te veel verschilden. *(onjuist, wij wilden juist richting structurele samenwerking obv beleidscongruentie.)*
- het dorpenbeleid zou je mooi kunnen laten toetsen door Kieskompas dus dat gaan we doen *(onjuist: het dorpenbeleid moet nog worden uitgekristalliseerd, en inwoners kunnen daar ihkv zienswijzenprocedure – het laatste moment waarop zij formeel hun mening kunnen kenbaar maken ihkv wet Arhi – dan niets meer van vinden)*
- (Nav vraag Telegraaf-artikel over Haren en Ten Boer - lastenstijging na herindeling:) Is niet te vergelijken. Inwoners van Scherpenzeel zijn duurder uit bij zelfstandigheid. Ambt. vult aan: in huidige situatie is er al een verschil tussen Scherpenzeel en Barneveld, toekomstprognose geeft stijging OZB in geval van zelfstandigheid, bij gelijktrekken tarieven is herindeling in het voordeel van Scherpenzeel. *(framing / onvolledig omdat nog niet bekend is hoe Barneveld meerjarenperspectief sluitend gaat maken. In tegenspraak met uitspraak aan einde webinar over OZB ruimte 7,8 mln)*
- Je ziet dat bij samenwerking toch een aantal kosten dubbelop moeten worden betaald. Ook in het geval van Scherpenzeel is samenwerking duurder dan herindeling *(framing: samenwerking is niet uitgewerkt laat staan doorgerekend in de herindelingscan c.q. variantenanalyse)*
- Rozendaal heeft een intensieve samenwerking met Rheden en focust niet op zelfstandig. Scherpenzeel focust wel op zelfstandigheid, maar maakt nu wel een voorzichtige beweging *(feitelijk onjuist, samenwerking is integraal onderdeel van zelfstandige koers)*
- Mag een overheid de andere overheid dwingen? Dit is wel een heel uitzonderlijke situatie. Als een gemeente al 15-20 jaar bezig is met te kijken welke kant willen we op, dan is het gerechtvaardigd dat we een stap zetten. *(onjuist, al 20 jaar zelfstandige koers, sinds juli 2019 gebleken is dat bestuurskracht moet worden versterkt – oa organisatie – zijn we daarmee fullswing aan de slag gegaan)*
- We willen voorkomen dat er een gemeente door het ijs zakt, zoals we dat nu verwachten *(framing: waarop gebaseerd?)*
- (Nav vraag over garanties in bestuursakkoord vooraf aan herindeling) Op grond van mijn Rijksheerrol houd ik toezicht op gemeentes. Als gemeentes zich niet houden aan afspraken zal ik een vingertje opsteken *(feitelijk onjuist: Rijksheer kan zich niet mengen in autonome taken / bevoegdheden gemeenteraad op grond van gemeentewet)*